

بررسی تاثیر اهرم مالی و بازده دارایی ها بر سرعت گزارشگری مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

محمدرضا پژوهی^۱، سحر پژوهی^۲

^۱ استادیار بخش حسابداری دانشگاه شیراز

^۲ دانشجوی دکتری حسابداری دانشگاه مازندران

چکیده

امروزه سیستم های اطلاعاتی حسابداری نقش بسیار مهمی در گردش فعالیت سازمان ها ایفا می کنند و در حیطه فعالیت های اقتصادی کشورها وظیفه ای با اهمیت بر عهده دارند. یکی از ویژگی های کیفی این اطلاعات مربوط بودن است که به موقع بودن از زیرشاخه های آن است. هدف این مقاله بررسی تاثیر اهرم مالی و بازده دارایی ها بر سرعت گزارشگری مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال های ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۲ است. در این پژوهش از چهار فرضیه برای بررسی موضوع استفاده شده است. برای آزمون فرضیه اول از آزمون کروسکال-والیس و برای آزمون فرضیه دوم، سوم و چهارم از ضریب همبستگی اسپیرمن ۵ استفاده شد. نتایج نشان داد که سرعت گزارشگری مالی در طی سال های مختلف تغییر کرده است و تاخیر زمانی در ارائه گزارش های مالی روندی نزولی داشته و سرعت گزارشگری مالی طی این سال ها بهبود پیدا کرده است. علاوه بر این، بین بازده دارایی ها با سرعت گزارشگری مالی رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. بین نسبت کل بدهی ها به کل دارایی ها با سرعت گزارشگری مالی رابطه معناداری وجود ندارد. سرعت گزارشگری با اندازه شرکت رابطه آماری معناداری دارد.

واژه های کلیدی: اندازه شرکت، اهرم مالی، بازده دارایی ها، سرعت گزارشگری مالی، بورس اوراق بهادار

۱. مقدمه

با توجه به شرایط رقابتی امروز، شرکت‌ها برای گسترش فعالیت‌ها و حتی ادامه فعالیت نیاز به سرمایه‌گذاری‌های مناسب دارند. به این منظور، گزارش‌های مالی شرکت‌ها باید اطلاعات مفیدی برای استفاده‌کنندگان از آن‌ها فراهم کند و در واقع اطلاعات تأثیرگذار بر تصمیم‌گیری‌های اقتصادی استفاده‌کنندگان، در اختیار آنان قرار دهد.

حسابداری نقش مهمی در سیستم اقتصادی و اجتماعی ایفا می‌کند. گرفتن تصمیم‌های دقیق توسط اشخاص، شرکت‌ها، دولت و غیره برای توزیع کارآمد و مناسب منابع ملی امری بسیار اساسی است. در این گونه تصمیم‌ها، گروه‌های تصمیم‌گیرنده باید اطلاعات قابل اطمینان ارائه شده توسط سیستم حسابداری را در اختیار داشته باشند. هدف حسابداری کمک به تصمیم‌گیرندگان است.

نقش اطلاعات در گرفتن هرگونه تصمیمی بر کسی پوشیده نیست. برای تصمیم‌گیری‌های اقتصادی نیاز به اطلاعاتی است که بتوان با کمک آن‌ها منابع موجود و در دسترس را به نحو مطلوب تخصیص داد. یکی از راه‌های دسترسی به اطلاعات اقتصادی مراجعه به اطلاعات ارائه شده توسط گزارش‌های حسابداری و صورت‌های مالی شرکت‌ها است. هدف نهایی حسابداری تأمین نیازهای اطلاعاتی استفاده‌کنندگان از خدمات حسابداری است. هیأت استانداردهای حسابداری مالی در تعریف هدف حسابداری عنوان می‌کند که هدف اصلی گزارشگری مالی حمایت کردن سهامداران و دیگران در تصمیم‌گیری مالی از طریق کمک به آن‌ها در پیش‌بینی جریان‌های نقدی شرکت است. اطلاعاتی که برای این هدف مفید هستند، باید مشخصاتی مانند مربوط بودن و قابلیت اعتماد را داشته باشند. (دولت شاهی، ۱۳۷۵)

منظور از مربوط بودن، فایده اطلاعات در تصمیم‌گیری است. نظر به اینکه اطلاعات حسابداری توسط گروه‌های مختلف و با توانمندی‌های متفاوت مورد استفاده قرار می‌گیرد، مربوط بودن یکی از مباحث بحث برانگیز حسابداری محسوب می‌شود. (شباهنگ، ۱۳۸۱)

در این پژوهش سعی شده تأثیر اهرم مالی و بازده دارایی‌ها بر سرعت گزارشگری مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۲ مورد بررسی قرار گیرد. سرعت گزارشگری مالی نشان از به موقع بودن گزارش‌های مالی دارد که از جمله ویژگی‌های مهم کیفی اطلاعات حسابداری است.

۲. چارچوب نظری پژوهش

امروزه سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری نقش مهمی در گردش فعالیت سازمان‌ها ایفا می‌کنند و در مجموعه محیط اقتصادی کشورها وظیفه‌ای با اهمیت بر عهده دارند. بسیاری از تصمیم‌های اقتصادی بر اساس اطلاعات حاصل از این سیستم‌ها اتخاذ شده و سهم عمده‌ای از مبادلات اوراق بهادار به خرید و فروش سهام شرکت‌ها اختصاص دارد که آن نیز به نوبه خود می‌تواند تحت تأثیر ارقام و اطلاعات حسابداری باشد. هرگونه پژوهش در زمینه نحوه اثرگذاری اطلاعات حسابداری بر طیف وسیع تصمیم‌گیرندگان ذی‌نفع در شرکت‌ها، به درک بهتر از چگونگی نقش این اطلاعات و ضرورت افشای بیشتر و بهتر آن‌ها کمک می‌کند. (تقفی و عرب مازار یزدی، ۱۳۸۹)

گزارش‌های مالی یکی از منابع اطلاعاتی در دسترس بازارهای سرمایه است که انتظار می‌رود نقش موثری در توسعه سرمایه‌گذاری و افزایش کارایی آن ایفا نماید. بر اساس مفاهیم نظری گزارشگری مالی، هدف صورت‌های مالی عبارت از ارائه اطلاعاتی تلخیص و طبقه‌بندی شده درباره وضعیت مالی، عملکرد مالی و انعطاف‌پذیری مالی واحد تجاری است که برای طیفی گسترده

از استفاده کنندگان صورت های مالی در اتخاذ تصمیمات اقتصادی مفید واقع گردد. دست یابی به این هدف مستلزم آن است که اطلاعات مزبور در درجه نخست، مربوط و قابل بوده و در درجه دوم قابل فهم و قابل مقایسه باشد. (مدرس و حصارزاده، ۱۳۸۷)

اطلاعات حسابداری باید دارای ویژگی های کیفی باشند. یکی از این ویژگی های کیفی، مربوط بودن اطلاعات است که تابعی است از: توان پیش بینی، توان بازخورد و به موقع بودن.

اگر اطلاعات به موقع نباشند، نمی توانند مربوط باشند. یعنی اطلاعات قبل از اینکه توان اثرگذاری خود بر تصمیمات را از دست بدهند، باید در دسترس تصمیم گیرنده قرار گیرند. به موقع بودن، مربوط بودن اطلاعات را تضمین نمی کند ولی بدون به موقع بودن، مربوط بودن امکان پذیر نیست. بنابراین به موقع بودن یک محدودیت مهم در انتشار صورت های مالی است. جمع آوری، خلاصه کردن و به دنبال آن انتشار اطلاعات حسابداری باید تا حد امکان به سرعت باشد تا اطمینان حاصل شود که اطلاعات کنونی در زمان لازم در دسترس استفاده کنندگان قرار میگیرند. (هندریکسن و ون بردا، ۱۹۹۲)

هرچه فاصله زمانی بین پایان سال مالی و تاریخ انتشار صورت های مالی واحدهای تجاری کوتاه تر باشد، سودمندی حاصل از صورت های مالی حسابرسی شده بیشتر می شود. زیرا اطلاعات حسابداری به موقع در دسترس بستانکاران، سرمایه گذاران و سایر استفاده کنندگان اطلاعات قرار می گیرد و عدم تقارن اطلاعاتی کاهش می یابد.

۳. پیشینه پژوهش

۳-۱. پیشینه پژوهش های خارجی

آچیمینگ و همکاران (۲۰۱۴) به بررسی رابطه بین اهرم مالی، اندازه شرکت و بازده شرکت در دوره زمانی ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۰ در بازار مالی غنا پرداختند، آنها یک رابطه مثبت بین اندازه شرکت و بازده و یک رابطه منفی و معنادار بین اهرم مالی و بازده شرکت ها دست یافتند.

تی چان آنگ (۲۰۱۲) در پژوهشی با عنوان بازده سهام شرکت های بریتانیا پرداخت. در این پژوهش نقش بازده سهام را از قبل از اینکه سهام شرکت از بورس حذف شود مورد بررسی قرار داد. نتایج پژوهش نشان داد رابطه منفی بین بحران مالی و بازده سهام وجود دارد.

دوگان و همکاران (۲۰۰۷) به بررسی رابطه سودآوری، اندازه شرکت و ریسک مالی با به موقع بودن زمان گزارشگری برای شرکت های فعال در بورس بین المللی پرداختند. نتایج پژوهش نشان داد که شرکت های سودآور در مقابل شرکت های زیان ده تمایل بیشتری به ارائه به موقع تر گزارش های مالی داشته اند. همچنین اندازه شرکت، ریسک مالی و سابقه گزارشگری به موقع از دیگر عوامل موثر بر گزارشگری به موقع بودند.

اوبرت (۲۰۰۹) در پژوهشی دلایل متفاوت بودن علایق مدیران واحد تجاری در تأخیر زمانی گزارشگری مالی سالانه در شرکت های فرانسوی را مورد بررسی قرار داد. نتایج نشان داد که تأخیر زمان گزارشگری مالی سالانه با اهرم مالی رابطه مستقیم و با تأخیر زمانی در دوره قبل رابطه منفی دارد.

شوگری و نلسون (۲۰۱۴) عوامل تأثیر گذار بر به موقع بودن گزارش حسابرسی ۳۰۰ شرکت بزرگ در مالزی را در سال منتهی به ۲۰۰۹ مورد بررسی قرار دادند. یافته ها نشان داد که تأخیر گزارش حسابرسی به طور قابل توجهی تحت تأثیر نوع حسابرسی،

اظهار نظر حسابرس و عملکرد شرکت قرار دارد. ولی شواهدی در حمایت از تاثیر استقلال هیئت مدیره، اندازه کمیته حسابرسی، صلاحیت کمیته حسابرسی و جلسات کمیته حسابرسی بر تأخیر گزارش حسابرسی یافت نشد. ایکا و مهد غزلی (۲۰۱۲) به بررسی ارتباط بین اثربخشی کمیته حسابرسی و به موقع بودن گزارش حسابرسی در ۲۱۱ شرکت غیر مالی اندونزی پرداختند. یافته ها نشان داد که به موقع بودن گزارش با اثربخشی کمیته حسابرسی در ارتباط است. نتایج نشان داد که اثربخشی کمیته حسابرسی به احتمال زیاد منجر به کاهش زمان گزارشگری مالی می شود.

۳-۲. پیشینه پژوهش های داخلی

سرهنگی (۱۳۸۰) در پژوهشی با عنوان "عوامل موثر بر به موقع بودن گزارشگری مالی سالیانه شرکت ها در در بازار سرمایه" به بررسی پنج عامل اندازه، سودآوری، اهرم، عمر شرکت و نزدیکی پایان سال مالی به فصل شلوغی حسابرسی با به موقع بودن گزارشگری مالی پرداخت. وی در پژوهش خود به بررسی ۹۲ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران برای دوره زمانی ۱۳۷۴ تا ۱۳۷۸ پرداخت. نتایج نشان داد که تنها بین سودآوری شرکت و مدت زمان گزارشگری رابطه معناداری وجود دارد. به این صورت که مدت زمان گزارشگری تابعی نزولی از سودآوری شرکت است و بین عوامل دیگر و مدت زمان گزارشگری رابطه معناداری مشاهده نشد.

اعتمادی و یارمحمدی (۱۳۸۲) در پژوهشی به بررسی عوامل موثر بر گزارشگری میان دوره ای به موقع در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را بررسی کردند. آن ها هفت عامل شامل: اندازه شرکت، سودآوری، پیچیدگی عملکرد، عمر شرکت در بورس اوراق بهادار تهران، میزان معاملات سهام، ترکیب مالکیت و وجود یا عدم وجود نظام حسابداری بهای تمام شده مطلوب به عنوان عوامل موثر بر گزارشگری میان دوره ای به موقع انتخاب کردند. آنها به این نتیجه رسیدند که اندازه شرکت، سودآوری شرکت، پیچیدگی عملکرد شرکت، عمر شرکت، ترکیب سهامداران و وجود سیستم بهای تمام شده بر به موقع بودن اطلاعات میان دوره ای بی تاثیر بوده و تنها میزان معاملات سهام در دوره میان دوره ای رابطه مستقیم آماری با سرعت گزارشگری میان دوره ای داشته است.

برزیده و معیری (۱۳۸۵) در پژوهشی به بررسی عوامل موثر بر به موقع بودن گزارش حسابرسی را مورد بررسی قرار دادند. در این پژوهش ۵ فرضیه عنوان گردید تا ارتباط بین تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی با اندازه شرکت، سودآوری شرکت، ریسک (ریسک مالی) شرکت، حسابرس و تاریخ پایان سال مالی مورد بررسی قرار گیرد.

مرادی و پورحسینی (۱۳۸۸) در پژوهشی با عنوان "رابطه بین خصوصیات مالی و غیر مالی با مدت زمان اجرای عملیات حسابرسی" ۴ عامل اندازه شرکت، نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام، سودآوری و نوع اظهار نظر حسابرسی را مورد بررسی قرار دادند. نتایج پژوهش نشان داد که اندازه، نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام، سوددهی، نوع اظهار نظر و عمر شرکت با مدت زمان اجرا و تکمیل عملیات حسابرسی رابطه دارند.

مصلی و مقدم (۱۳۹۹) به بررسی تاثیر اهرم مالی بر ریسک و بازده سهام شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. یافته های پژوهش نشان داد که رابطه معناداری بین اهرم مالی و بازده سهام شرکت ها وجود دارد. همچنین بین اهرم مالی و ریسک مالی رابطه معناداری وجود دارد.

مهدوی و جمالیان پور (۱۳۸۹) به بررسی عوامل موثر بر سرعت گزارشگری مالی ۲۷۶ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال های ۱۳۷۸ تا ۱۳۸۷ پرداختند. نتایج پژوهش نشان داد که شرکت ها با سرعت گزارشگری مختلف

دارای نسبت های مالی و غیر مالی متفاوتی هستند. همچنین سرعت گزارشگری مالی در صنایع مختلف، متفاوت بود. سرعت گزارشگری مالی در طی سال های مورد مطالعه به طور میانگین بیشتر شده است. اکثر نسبت های مالی و غیر مالی مورد بررسی با سرعت گزارشگری مالی رابطه معنادار آماری داشتند. همچنین نتایج پژوهش نشان داد که با استفاده از نسبت های مالی و غیرمالی می توان به مدل های معناداری برای پیش بینی سرعت گزارشگری مالی دست یافت. نورو و یزدانی (۱۳۸۹) در پژوهشی به بررسی رابطه اهرم و تصمیمات سرمایه گذاری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. نتایج بدست آمده نشان داد که رابطه منفی و معنی داری بین اهرم و سرمایه گذاری وجود دارد.

۴. روش پژوهش

این پژوهش کاربردی است و از طرح شبه تجربی و رویکرد پس رویدادی استفاده می کند. از این روش زمانی استفاده می شود که داده ها از محیطی فراهم شود که به گونه طبیعی وجود داشته یا از واقعه ای که بدون دخالت مستقیم پژوهشگر رخ داده است، به وجود آیند. بنابراین از روایی خارجی بالایی برخوردار است. (نمازی، ۱۳۸۹)

۴-۱. فرضیه های پژوهش

فرضیه اول: سرعت گزارشگری مالی در طی سال های مختلف تغییر کرده است.
فرضیه دوم: بازده دارایی ها با سرعت گزارشگری مالی رابطه آماری معناداری دارد.
فرضیه سوم: نسبت کل بدهی ها به کل دارایی ها با سرعت گزارشگری مالی رابطه آماری معنادار دارد.
فرضیه چهارم: سرعت گزارشگری در شرکت های کوچک بیشتر است.

۴-۲. تعریف متغیرهای پژوهش

در این پژوهش، از متغیرهای مستقل، وابسته و متغیر کنترلی استفاده شده است.

۴-۲-۱. متغیرهای مستقل

اهرم مالی: نسبت جمع کل بدهی ها به جمع کل دارایی ها
بازده دارایی ها: نسبت سود خالص به جمع دارایی ها

۴-۲-۲. متغیر وابسته

سرعت گزارشگری مالی: اختلاف زمانی میان تاریخ پایان سال مالی و تاریخ ارائه گزارش حسابرسی

۴-۲-۳. متغیر کنترلی

اندازه شرکت: برای اندازه گیری اندازه شرکت از دو متغیر استفاده شده است:

۱. لگاریتم طبیعی جمع دارایی ها
۲. لگاریتم طبیعی جمع درآمدها

۳-۴. جامعه آماری، روش نمونه گیری و محدوده زمانی

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۲ است. از میان جامعه آماری شرکت هایی انتخاب شده اند که در این بازه زمانی اطلاعات آن ها در دسترس بوده و صورت های مالی آن ها حسابرسی شده باشد. سال مالی آن ها منتهی به ۲۹ اسفند ماه باشد، توقف عملیات در دوره پژوهش نداشته باشند، جزو شرکت های سرمایه گذاری و واسطه مالی نباشد، در بازه ۴ سال متوالی در دوره پژوهش باشند.

۴-۴. روش گردآوری داده ها

برای جمع آوری داده های پژوهش، از نرم افزار تدبیر پرداز نسخه گزارش سهام، سامانه کدال، ره آورد نوین ویرایش دوم استفاده شد. پس از پردازش داده ها با استفاده از نرم افزار Eviews تحلیل شده است.

۵-۴. نحوه تجزیه و تحلیل داده ها

در ابتدا نحوه توزیع متغیر ها بررسی شد. برای آزمون فرضیه اول از آزمون کروسکال-والیس و برای آزمون فرضیه دوم، سوم و چهارم از ضریب هم بستگی اسپیرمن استفاده شد. از آزمون کروسکال-والیس که یک آزمون غیر پارامتری و از سری آزمون های آنالیز واریانس محسوب می شود، برای مقایسه های سه و بیشتر از سه گروه استفاده می شود. روش کروسکال-والیس این فرضیه را که K گروه نمونه از یک جامعه آماری مشترک یا جامعه آماری شبیه به هم که با توجه به میانگین ها استخراج شده اند، آزمون می شود. آنالیز واریانس یک طرفه کروسکال-والیس با استفاده از رتبه ها، آزمون فوق العاده مفیدی برای تصمیم گیری درباره این است که K گروه نمونه مستقل از جامعه های آماری مختلف آمده اند یا نه؟ فرضیه صفر در این آزمون بر خلاف فرض مقابل آن تأکید بر عدم اختلاف بین گروه ها دارد. فرضیه صفر و یک مطرح می شوند.

$$\{ H_0: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3 = \mu_4 \quad H_1: \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3 \neq \mu_4$$

آماره این آزمون با H نشان داده می شود و به صورت زیر محاسبه می شود:

$$H = \frac{12}{N(N+1)} \sum_{j=1}^k \frac{R_j^2}{n_j} - 3(N+1)$$

در فرمول بالا:

K = تعداد گروه ها

n_j = تعداد نفرات در هر گروه

N = تعداد نفرات در بین همه گروه ها

R_j = مجموع رتبه ها در هر گروه

آماره بالا با توزیع x^2 با درجه آزادی $K-1$ آزموده می شود اگر آماره بزرگتر از عدد x^2 باشد آنگاه فرض صفر رد نمیشود و اگر آماره در محدوده توزیع مربوط به x^2 باشد آنگاه فرض صفر رد نمیشود.

۵. یافته های پژوهش

برای مقایسه توزیع متغیرها با توزیع نرمال از مقایسه ضریب چولگی و کشیدگی متغیرها با ضریب چولگی و کشیدگی توزیع نرمال استفاده می شود. ضریب چولگی و کشیدگی یک متغیر با توزیع تقریباً نرمال در بازه $[-۵/۵]$ قرار می گیرد (عادل آذر، ۱۳۸۱). نتایج در جدول ۱ ارائه شده است.

نام متغیر	کوچکترین	بزرگترین	میانگین	میانه	انحراف معیار	واریانس	چولگی	کشیدگی
اختلاف زمانی	0	365	112.959	106	64.8539	4206.03	1.7110	2.7195
اندازه شرکت	9.56015	19.9582	13.3546	13.109	1.66149	2.76056	0.9080	1.5895
اهرم مالی	0.0723	5.8286	0.6567	0.634	0.4379	0.1918	6.725	71.48
بازده داراییها	-34.793	57.08	8.33	7.53	12.7566	162.732	0.371	1.534

نتیجه بررسی نشان داد که ضریب چولگی و کشیدگی متغیرها در این بازه قرار نمیگیرد. پس توزیع متغیرها از توزیع نرمال پیروی نمیکنند و از روش های آماری ناپارامتریک برای تجزیه و تحلیل داده ها استفاده میشود. فرضیه اول: سرعت گزارشگری مالی در طی سال های مختلف تغییر کرده است. برای آزمون این فرضیه از آزمون H که یک آزمون ناپارامتریک است استفاده می شود نتایج مربوط به این آزمون آماری در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲: نتایج مربوط به آزمون آماری

سال	1396	1397	1398	1399
N	89	198	107	78
تعداد بیشتر از میانه	37	75	64	44
تعداد کمتر از میانه	52	122	42	35
میانگین تاخیر (روز)	142.55	136.51	96.54	94.96
کل مشاهدات	471			
میانه	106			
آماره کای - مربع	31.2187			
درجه آزادی	3			
P-Value	0.001			

با توجه به نتایج به دست آمده در جدول ۲، $P\text{-Value}=0.001$ کوچکتر از $\alpha=0.05$ است. بنابراین فرضیه صفر که همان مساوی بودن سرعت گزارشگری مالی در طی سال های مختلف است رد می شود پس سرعت گزارشگری مالی در طی سال های مختلف تغییر کرده است. همچنین نتایج نشان می دهد که تاخیر زمانی در ارائه گزارش های مالی روندی نزولی داشته و

سرعت گزارشگری مالی طی این سال ها بهبود یافته است و نشان دهنده این است که شرکت ها با ارائه گزارش های مالی به موقع تر سعی در ارائه اطلاعات مربوط تر برای تصمیم گیری استفاده کنندگان دارند.
فرضیه دوم: بازده دارایی ها با سرعت گزارشگری مالی رابطه آماری معناداری دارد.
برای آزمون وجود رابطه معناداری بین این دو متغیر از ضریب همبستگی اسپیرمن که یک ضریب همبستگی ناپارامتریک است استفاده شد که آزمون فرضیه آن به صورت زیر است:

$$\begin{cases} H_0: p = 0 \\ H_1: p \neq 0 \end{cases}$$

نتایج مربوط به آزمون این فرضیه در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳: نتایج مربوط به آزمون فرضیه دوم

P-Value	ضریب همبستگی اسپیرمن	سال
0.74	-0.0361	1396
0	-0.2633	1397
0.4698	-0.0712	1398
0.003	-0.35	1399
0	-0.2182	1396-1399

با توجه به نتایج جدول ۳، P-Value به دست آمده کوچکتر از $\alpha = 0.05$ است.

در نتیجه فرضیه صفر که عدم وجود رابطه معنادار بین متغیرها است رد میشود. همچنین ضریب همبستگی های به دست آمده منفی هستند که نشان از همبستگی معکوس بین متغیرها است یعنی با افزایش بازده داراییها تاخیر زمانی کاهش می یابد که به معنای افزایش سرعت گزارشگری است پس باتوجه به نتایج به دست آمده بین بازده دارایی ها با سرعت گزارشگری مالی رابطه آماری معنادار و از نوع مستقیم وجود دارد.

فرضیه سوم: نسبت کل بدهی ها به کل دارایی ها با سرعت گزارشگری مالی رابطه آماری معناداری دارد.

برای آزمون وجود رابطه معنادار بین این دو متغیر نیز از ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شد که آزمون فرضیه آن به صورت زیر است:

$$\begin{cases} H_0: p = 0 \\ H_1: p \neq 0 \end{cases}$$

نتایج آزمون این فرضیه در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۴: نتایج آزمون فرضیه سوم

P-Value	ضریب همبستگی اسپیرمن	سال
0.65069	0.0486	1396
0.08	0.125	1397
0.553	-0.058	1398
0.5118	-0.07489	1399
0.5614	0.02682	1396-1399

با توجه به نتایج جدول ۴، P-Value های به دست آمده بزرگتر از $\alpha = 0.05$ است.

در نتیجه فرضیه صفر که عدم وجود رابطه معنادار بین متغیرهاست رد نمیشود. همچنین ضریب همبستگی های به دست آمده کوچک هستند که نشان از همبستگی ضعیف بین متغیرهاست پس با توجه به نتایج به دست آمده بین نسبت کل بدهی ها به کل دارایی ها با سرعت گزارشگری مالی رابطه آماری معنادار وجود ندارد.

فرضیه چهارم: سرعت گزارشگری در شرکت های کوچک بیشتر است. برای آزمون وجود رابطه معنادار بین این دو متغیر نیز از ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شد برای اندازه شرکت از دو متغیر

لگاریتم طبیعی جمع دارایی ها و لگاریتم طبیعی جمع درآمدها استفاده شد که آزمون فرضیه آن به صورت زیر است:

$$\begin{cases} H_0: p = 0 \\ H_1: p \neq 1 \end{cases}$$

نتایج آزمون این فرضیه در جدول ۵ ارائه شده است.

جدول ۵: نتایج آزمون فرضیه چهارم

Ln asset			Ln income		
P-Value	ضریب همبستگی اسپیرمن	سال	P-Value	ضریب همبستگی اسپیرمن	سال
0.821	0.024	1386	0.9975	0	1396
0.0568	0.1358	1387	0.7543	0.022	1397
0.896	-0.0128	1388	0.301	-0.102	1398
0.288	-0.1208	1389	0.0352	-0.2403	1399
0.645	0.021	1386-1389	0.0749	-0.0825	1396-1399

با توجه به نتایج جدول ۵، $P-Value$ های به دست آمده برای هر یک از آزمون ها (همبستگی بین لگاریتم طبیعی جمع دارایی ها با سرعت گزارشگری و همبستگی بین لگاریتم طبیعی جمع درآمدها با سرعت گزارشگری) بزرگتر از $\alpha = 0.05$ است.

در نتیجه فرضیه صفر که عدم وجود رابطه معنادار بین متغیرهاست رد نمیشود پس سرعت گزارشگری با اندازه شرکت رابطه آماری معنادار ندارد.

۶. خلاصه و نتیجه گیری

با توجه به اینکه سیستم های اطلاعاتی حسابداری نقش بسیار مهمی در گردش فعالیت سازمان ها ایفا می کند و در مجموعه محیط اقتصادی کشورها وظیفه ای با اهمیت بر عهده دارند. اگر اطلاعات به هنگام نباشند، نمی توانند مربوط باشند. بنابراین در این پژوهش تأثیر اندازه شرکت، اهرم مالی و بازده دارایی ها بر سرعت گزارشگری مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد بررسی قرار گرفته است. همچنین سرعت گزارشگری مالی طی این چهارسال نیز مورد بررسی قرار گرفت. نتایج پژوهش نشان داد که متغیرهای مورد بررسی از توزیع نرمال پیروی نمی کنند، بنابراین از آمار ناپارامتریک برای تجزیه و تحلیل داده ها استفاده شد. نتایج به دست آمده، نشان داد که سرعت گزارشگری مالی طی این سال ها بهبود یافته است و میانگین تأخیر زمانی از ۱۴۲ روز در سال ۱۳۹۹ به ۹۵ روز در سال ۱۴۰۲ رسیده است و نشان دهنده این است که شرکت ها با ارائه گزارش های مالی به موقع تر، سعی در ارائه اطلاعات مربوط تر برای تصمیم گیری استفاده کنندگان دارند. نتایج

پژوهش نشان داد که با افزایش بازده دارایی ها سرعت گزارشگری مالی در شرکت ها افزایش یافته است ولی بین اهرم مالی و اندازه شرکت با سرعت گزارشگری مالی رابطه آماری معناداری وجود ندارد.

۷. پیشنهاد های حاصل از نتایج پژوهش

بورس اوراق بهادار باید با اعمال قوانین و مقررات سخت گیرانه تری، شرکت های با سرعت گزارشگری مالی پایین را ملزم به ارائه گزارش های مالی به موقع تر کند تا به این ترتیب کیفیت گزارش های مالی افزایش یابد.

۸. پیشنهادهایی برای پژوهش های آتی

پیشنهاد می شود که محققین در پژوهش های خود به بررسی موارد زیر بپردازند:

۱. بررسی رابطه بین ویژگی های حسابر و سرعت گزارشگری مالی
۲. بررسی رابطه بین نوع شرکت حسابرسی کننده و سرعت گزارشگری مالی
۳. بررسی رابطه بین نوع اظهار نظر حسابر و سرعت گزارشگری مالی
۴. بررسی رابطه بین اثر بخشی کمیته حسابرسی و سرعت گزارشگری مالی
۵. بررسی رابطه بین نوع مالکیت شرکت و سرعت گزارشگری مالی آن
۶. بررسی رابطه بین نسبت های مالی و سرعت گزارشگری مالی
۷. مقایسه سرعت گزارشگری مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران با سایر کشورها
۸. بررسی این تحقیق در سایر دوره های زمانی

۹. محدودیت های پژوهش

محقق در موارد زیر با محدودیت مواجه شده است:

۱. عدم وجود اطلاعات کافی برای برخی شرکت ها و در نتیجه حذف آن از نمونه
۲. عدم وجود اطلاعات مربوط به سال مالی برخی از شرکتها

منابع

۱. آذر، عادل و منصور مومنی، (۱۳۸۱)، "آمار و کاربرد آن در مدیریت"، جلد دوم، چاپ ششم. تهران: انتشارات سمت.
 ۲. اعتمادی، حسین و اکرم یارمحمدی، (۱۳۸۲)، "بررسی عوامل مؤثر بر گزارشگری میان دوره ای به موقع در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز، دوره نوزدهم، شماره دوم، پیاپی ۳، صص ۸۷-۹۹.
 ۳. ثقفی، علی و مصطفی عرب مازار یزدی، (۱۳۸۹)، "کیفیت گزارشگری مالی و ناکارایی سرمایه گذاری"، پژوهش های حسابداری مالی، سال دوم، شماره چهارم، شماره پیاپی (۶)، زمستان، صص ۱-۲۰.
 ۴. دولتشاهی، غلامعلی، (۱۳۷۵)، "بررسی تأثیر اطلاعات حسابداری بر تصمیم گیری سرمایه گذاران بورس اوراق بهادار تهران"، پایان نامه دوران کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه تهران.
 ۵. سرهنگی، همت، (۱۳۸۰)، "بررسی عوامل مؤثر به موقع بودن گزارشگری مالی سالیانه شرکت ها در بازارهای سرمایه (بورس اوراق بهادار تهران) طی سال های ۱۳۷۴ الی ۱۳۷۸"، پایان نامه دوره کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه تربیت مدرس تهران.
 ۶. شباهنگ، رضا، (۱۳۸۱)، "تئوری حسابداری"، جلد اول، سازمان حسابرسی.
 ۷. مدرس، احمد و رضا حصارزاده، (۱۳۸۷)، "کیفیت گزارشگری مالی و کارایی سرمایه گذاری"، بورس اوراق بهادار، سال اول، شماره ۲، تابستان صص ۸۵-۱۱۶.
 ۸. مرادی، مهدی و مهدی پور حسینی، (۱۳۸۸) "بررسی رابطه بین برخی ویژگی های مالی و غیرمالی و مدت زمان اجرای تکمیل عملیات حسابرسی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، تحقیقات حسابداری، شماره اول، بهار، ۱۶۸-۱۸۵.
 ۹. مصلی، مهسا و مقدم، فرزاد، (۱۳۹۹)، "بررسی تأثیر اهرم مالی بر ریسک و بازده سهام شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، فصلنامه رویکرد های پژوهشی نوین در حسابداری و حسابرسی. سال چهارم شماره ۲۹ - بهار ۹۹. جلد سوم صص ۳۲-۴۲.
 ۱۰. مهدوی، غلامحسین و مظفر جمالیان پور، (۱۳۸۹)، "بررسی عوامل مؤثر بر سرعت گزارشگری مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، پژوهش های حسابداری مالی، سال دوم، شماره چهارم، شماره پیاپی (۶)، زمستان، صص ۸۹-۱۰۸.
 ۱۱. مومنی، منصور و علی فعال قیومی، (۱۳۹۱)، "تحلیل های آماری با استفاده از"، چاپ ششم، ویرایش سوم، مولف
 ۱۲. عبدالخلیق، رشاد و آجین کیا، بیپین ب. (۲۰۰۲)، "پژوهش های تجربی در حسابداری: دیدگاه روش شناختی"، مترجم: محمد نمازی، (۱۳۸۹)، چاپ دوم، شیراز، دانشگاه شیراز.
 ۱۳. نوروش، ایرج و سیما یزدانی (۱۳۸۹) «بررسی تأثیر اهرم مالی بر سرمایه گذاری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران»، مجله پژوهش های حسابداری مالی (۲): صص ۳۵-۴۸.
14. Acheampong, Prince & Agalega, Evans, Shibu, Albert, Kwabena. (2014). «Effect of Financial Leverage and Market Size on Stock Returns on the Ghana Stock Exchange: Evidence from Selected Stocks in the Manufacturing Sector International Journal of Financial Research, Vol. 5, No. 1.

15. TzeChuanAng (2012). "Understanding the Distress Puzzle Surprises in the Pre_Delisting Period. »<http://ssrn.com/abstract=1970984>.
16. Aubert, Francois (2009). "Determinants of corporate financial reporting lag: the french empirical evidence " , journal of accounting and taxation , Vol. 1 (3) ,pp. 53-60
17. Dogan ,Mustafa ;Coskun, Ender and Orhan Celik (2007). "is timing of financial reporting related to firm performance? An examination on Ise listed companies " . international research journal of finance and economics, issue 12,pp. 221-233
18. Hendrksen, Eldon s. and Michael F. Van Berda (1992). "Accounting Theory", 5th Edition ,Pence-Hill.
19. Ika, Siti Rochmah and Nazli A. Mohd Ghazali , (2012) ,"audit committee effectiveness and timeliness of reporting: Indonesian evidence " , Managerial Auditing Journal , Vol. 27, Iss: 4, pp. 403-424
20. Shaw ,Kenneth W. (2003). "Corporate disclosure quality ,earnings smoothing , and earnings' timeliness " , journal of Business Research , Vol. 56, 1043-1050
21. Shukeri, Siti Norwahida and Sherliza Puat Nelson (20) ,"Timeliness of Annual Audit Report: some empirical evidence from Malaysia " , Available at: <http://ssrn.com/>